

ΟΜΙΛΙΑ
ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΚΑΙ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΠΑ.ΣΟ.Κ.

ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ

ΣΤΟ 5^Ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ
ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ

Με Θέμα:

«Παγκόσμιες Υποχρεώσεις της Ευρώπης»

Βερολίνο, 7-8 Μαΐου 2001

Η Ευρώπη έχει κάνει αξιοσημείωτη πρόοδο τα τελευταία χρόνια στην επιδίωξη σειράς θεμελιωδών στόχων:

- ◆ Έχει επιτύχει την προώθηση της διαδικασίας της διεύρυνσης με τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και της Μεσογείου, μια διαδικασία που είναι απαραίτητη για την πραγματική ενοποίηση της ηπείρου και για την ενδυνάμωση της σταθερότητας, της δημοκρατίας και της ευημερίας σε ολόκληρη την Ευρώπη.
- ◆ Εισήγαγε επιτυχώς το ενιαίο νόμισμα, το Ευρώ, και απομένουν μόλις λίγοι μήνες για την κυκλοφορία του ως πραγματικού, χειροπιαστού νομίσματος, κάτι που θα συμβολίζει, με πολύ σαφή τρόπο, την ενότητα της ηπείρου.
- ◆ Προόδευσε στη διαδικασία αναμόρφωσης της οικονομίας της, εκσυγχρονισμού του κοινωνικού μοντέλου της, ενίσχυσης της συνοχής των ευρωπαϊκών κοινωνιών και καταπολέμησης της ανεργίας.
- ◆ Προέβη σε σημαντικά βήματα ως προς τη διαμόρφωση της ασφάλειας και της αμυντικής ταυτότητάς της.
- ◆ Ενίσχυσε το δημοκρατικό χαρακτήρα της, υιοθετώντας τη Χάρτα των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.

Όλα αυτά αποδεικνύουν την αξιοσημείωτη επιτυχία της ενοποιητικής διαδικασίας, παρά την πολλαπλότητα των προβλημάτων που αντιμετωπίζουμε σε διάφορους τομείς. Η Ευρώπη βρίσκεται γενικά σε καλή κατάσταση. Είναι μία μεγάλη εμπορική, οικονομική, διπλωματική και πολιτιστική δύναμη. Αλλά δεν πρέπει να είναι μία δύναμη μόνο για την προώθηση των ευρωπαϊκών συμφερόντων και αξιών. Η Ευρώπη πρέπει να ενεργήσει ως διεθνής παράγοντας. Πρέπει να είναι ενεργά ορατή στη διεθνή σκηνή. Η Ευρώπη έχει διεθνείς υποχρεώσεις να εκπληρώσει. Δεν μπορεί να είναι ένα απόρθητο φρούριο. Πρέπει να είναι μία ενεργή δύναμη στο διεθνές σύστημα. Πρέπει να καταβάλει τις δέουσες προσπάθειες και να αναλάβει τις υποχρεώσεις της. Αυτό είναι σημαντικό, εάν η Ευρώπη θέλει:

- ◆ Να συμμετάσχει στη λύση των παγκοσμίων προβλημάτων.
- ◆ Να εξασφαλίσει ότι τα συμφέροντα των πολιτών της διαφυλάσσονται σε έναν κόσμο που αλλάζει από την παγκοσμιοποίηση και τις δημογραφικές πιέσεις.
- ◆ Και, το πιο σημαντικό, εάν επιθυμεί να διαδώσει τις αξίες της δημοκρατίας, της κοινωνικής δικαιοσύνης, της αλληλεγγύης, της ανοχής, του σεβασμού των ανθρωπίνων και μειονοτικών δικαιωμάτων της διαφορετικότητας, καθώς και της συνεχούς διεύρυνσης της συνεργασίας.

Διακρίνω τουλάχιστον **πέντε τομείς**, στους οποίους η Ευρωπαϊκή Ένωση, ανταποκρινόμενη στις διεθνείς υποχρεώσεις της, πρέπει να ηγηθεί της προσπάθειας για τη διαμόρφωση ενός νέου, πιο ισορροπημένου και δίκαιου παγκόσμιου συστήματος.

Δημιουργώντας έναν πολυπολικό κόσμο.

Πρώτον, η Ε.Ε. πρέπει να συνεισφέρει στη διαμόρφωση ενός πολυπολικού κόσμου. Η πολυπολικότητα είναι ουσιαστική προϋπόθεση για σταθερή, ειρηνική, αυτοελεγχόμενη και διαπνεόμενη από πνεύμα συνεργασίας παγκόσμια τάξη. Ένας μονοπολικός κόσμος είναι ένας επικίνδυνος κόσμος, όπως η ιστορία μας έχει επανειλημμένως διδάξει. Ένας πολυπολικός κόσμος αποτελεί προϋπόθεση για ένα πιο δημοκρατικό, πολύπλευρο σύστημα το οποίο σέβεται το Διεθνές Δίκαιο, τις διεθνείς συνθήκες, όπως επίσης τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα και κανόνες συμπεριφοράς.

Για να συνεισφέρει στο σχηματισμό ενός τέτοιου κόσμου, η Ε.Ε. πρέπει να συνδυάσει την οικονομική και εμπορική δύναμή της, που πηγάζει από την ενιαία αγορά και το ενιαίο νόμισμα, με ένα υψηλότερο πολιτικό προφίλ και ρόλο. Γι' αυτό είναι τόσο σημαντικό για την Ε.Ε. να προχωρήσει τελικώς σε μία Πολιτική Ένωση, στηριζόμενη σε μία ισχυρή κοινή εξωτερική πολιτική, ασφάλεια και κοινή άμυνα, έτσι ώστε να διευρύνει το φάσμα των δυνατοτήτων της όταν θα έρθει αντιμέτωπη με καταστάσεις κρίσης και αστάθειας, κυρίως στην περιφέρεια της. Ο πιο σίγουρος τρόπος για να αντιμετωπισθεί ως ίσος εταίρος είναι να αναπτύξουμε την πολιτική μας ταυτότητα.

Όπως είπα, έχουμε σημειώσει πρόοδο σε αυτά τα θέματα, αλλά πρέπει να κάνουμε περισσότερα για να αναπτύξουμε την ικανότητα της Ευρώπης ως αξιόπιστου εταίρου. Αναπτύσσοντας την πολιτική μας ταυτότητα και τα στρατιωτικά μας μέσα δεν μπορεί και δεν σημαίνει ότι θέλουμε να αμφισβητήσουμε ζωτικούς δεσμούς, όπως αυτόν με την Ατλαντική Συμμαχία. Αντιθέτως, μία σωστά δομημένη ευρωπαϊκή αμυντική ταυτότητα πρέπει και θα ενδυναμώσει το ΝΑΤΟ και θα οδηγήσει σε μία πιο ισορροπημένη διατλαντική σχέση. Ο στόχος μας πρέπει να είναι η ενδυνάμωση των δομών που έχουν συνεισφέρει στην ειρήνη και τη σταθερότητα τα τελευταία χρόνια. Ο στόχος είναι όχι να ανταγωνιστούμε τις ΗΠΑ, αλλά να διασφαλίσουμε τη σταθερότητα.

Διασφαλίζοντας την περιφερειακή σταθερότητα

Δεύτερον, η Ευρώπη έχει την υποχρέωση να διασφαλίσει την περιφερειακή σταθερότητα. Η αιματοχυσία στα Βαλκάνια, μας αποκάλυψε με πικρό τρόπο ότι ακόμα και η Ευρώπη δεν είναι άτρωτη στην αστάθεια, ότι πρέπει να αντιμετωπίσει την αστάθεια στα ίδια της τα σύνορα. Και επιπλέον, πρέπει να συνεισφέρει στην επίλυση των συγκρούσεων ακόμη και εκτός των συνόρων της, όπως στην Αφρική, το Ανατολικό Τιμόρ ή τη Μέση Ανατολή. «Πρόληψη των συγκρούσεων», είναι το κορυφαίο θέμα στη διεθνή ατζέντα, το οποίο απαιτεί έναν ενεργό

ρόλο από πλευράς Ευρωπαϊκής Ένωσης και διεθνή συνεργασία σε μία πολύ πιο προωθημένη απ' ότι στο παρελθόν κλίμακα.

Η Ευρώπη μπορεί να συνεισφέρει στην περιφερειακή και διεθνή σταθερότητα με ποικίλους τρόπους:

- **Πρώτο και κύριο, επιτυγχάνοντας εγκαίρως το στόχο της διεύρυνσης.** Το να εισάγει στους θεσμούς της Ένωσης τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και της Μεσογείου, και τελικά τις χώρες των Βαλκανίων, αποτελεί το μόνο και σημαντικότερο παράγοντα για την παγίωση της περιφερειακής σταθερότητας, της δημοκρατίας και της ευημερίας. Η εμπάθυνση στις σχέσεις μας με τη Ρωσία και άλλες χώρες ή ομάδες χωρών μπορεί να γίνει ένας σημαντικός παράγοντας σταθερότητας.
- **Δεύτερον, το να μοιραστούμε την εμπειρία μας στην περιφερειακή ολοκλήρωση με άλλα κυρίαρχα κράτη – έθνη,** αποτελεί μία από τις πιο πολύτιμες διεθνείς συνεισφορές που μπορεί να κάνει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Η εμπειρία μας προσφέρει ένα πολύτιμο και αξιόπιστο μοντέλο για άλλα μέρη του κόσμου, που επιδιώκουν να προωθήσουν την ανάπτυξη και την κοινωνική ευημερία, την καταπολέμηση της φτώχειας και της ανισότητας.

Προωθώντας τη δημοκρατική πανκόσμια διακυβέρνηση

Τρίτον, μία από τις πιο πειστικές προκλήσεις που μας παρουσιάζονται είναι η δημοκρατική και αποτελεσματική διακυβέρνηση της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας. Οι θεσμοί οι οποίοι δημιουργήθηκαν στη μεταπολεμική εποχή πρέπει να προσαρμοστούν στις νέες πραγματικότητες και συνθήκες που έχουν προκύψει από την εξάπλωση, την παγκοσμιοποίηση, τη βασισμένη στη γνώση οικονομία, τη μαζική επικοινωνία και την ενισχυόμενη αλληλεξάρτηση. Η Ευρώπη πρέπει να εργασθεί για να κάνει αυτούς τους θεσμούς πιο αντιπροσωπευτικούς της παγκόσμιας κοινότητας και περισσότερο ανταποκρινόμενους στις ανάγκες της ανθρωπότητας.

- * **Καλύτεροι διεθνείς οικονομικοί κανόνες** που διαχειρίζονται το εμπόριο και τις ξένες επενδύσεις είναι απαραίτητοι για να διασφαλίσουν τη σταθερή οικονομική ανάπτυξη στις αναπτυσσόμενες και αναπτυσσόμενες χώρες.
- * **Καλύτερη διακυβέρνηση** είναι η προϋπόθεση για το είδος της παγκοσμιοποίησης που θα ωφελήσει όλους με ένα σταθερό τρόπο. Το σημερινό οικονομικό αρχιτεκτόνημα δεν βρίσκεται σε ισορροπία. Πρέπει να βρούμε την ισορροπία μεταξύ των κυβερνήσεων, της

αγοράς, της κοινωνίας των πολιτών με σταθερούς κανόνες που θα λαμβάνουν υπόψη τους τα συμφέροντα όλων των πλευρών.

Υφίσταται, πράγματι, ένα «δημοκρατικό έλλειμμα», ένα «έλλειμμα ευθύνης» στο παγκόσμιο οικονομικό και πολιτικό σύστημα. Ταυτόχρονα, υπάρχει μία πιεστική ανάγκη για παγκόσμια δημοκρατική διακυβέρνηση και ανάγκη για δημοκρατικά ρυθμιζόμενη παγκόσμια οικονομία, διαφορετικά οι πρόσφατες αποτυχίες που είχαμε σε σχέση με την προώθηση των συνομιλιών για την ελευθερία του εμπορίου θα πολλαπλασιαστούν.

Ένα από τα μεγαλύτερα πλεονεκτήματα της Ευρώπης ως παγκόσμιου παράγοντα βρίσκεται στο κοινωνικό μοντέλο της. Είναι ένα μοντέλο το οποίο εμείς, οι σοσιαλδημοκράτες, χτίσαμε επί σειρά ετών πάνω στις αξίες της δημοκρατίας, της κοινωνικής δικαιοσύνης, της συμπαράστασης και της αλληλεγγύης. Το μοντέλο συνδυάζει την ελευθερία με την ισότητα, την κοινωνική συνοχή με τον οικονομικό ανταγωνισμό. Ενώ περιέχει τη λογική της «οικονομίας της αγοράς» κατηγορηματικά απορρίπτει την αντίληψη της «κοινωνίας της αγοράς».

Το κοινωνικό μοντέλο μας συνδέεται άρρηκτα με την οργάνωση των κοινωνιών μας. Και εδώ ακριβώς έγκειται η ειδοποιός διαφορά μεταξύ των συντηρητικών και νεοφιλελεύθερων κομμάτων από τη μια και των σοσιαλιστικών, σοσιαλδημοκρατικών και κεντροαριστερών κομμάτων από την άλλη:

- Για τους συντηρητικούς και νεοφιλελεύθερους, η αγοραία οργάνωση είναι σκοπός, η κοινωνία διαμορφώνεται μέσα από την αγορά, η κοινωνία της αγοράς αποτελεί πρότυπο.
- Για τους σοσιαλιστές, η αγορά είναι μέσο για την επίτευξη ορισμένων στόχων, η αγοραία οργάνωση είναι συνδεδεμένη με όρους, η Πολιτεία έχει χρέος να παρεμβαίνει, να οργανώνει, να είναι κέντρο σχεδιασμού.

Γι' αυτό και το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο σχεδιάστηκε για να εξασφαλίζει την κοινωνική δικαιοσύνη και να δίνει πραγματικό νόημα στην έννοια της σοσιαλδημοκρατίας καταπολεμώντας κοινωνικές μάστιγες, όπως η φτώχεια, η ανεργία, η περιθωριοποίηση και παρέχοντας την ευκαιρία σε όλους να ανεβούν στην κοινωνική κλίμακα.

Σωστά προσαρμοσμένο στις παρούσες κοινωνικές συνθήκες, το κοινωνικό μοντέλο μας θα αποτελέσει την πλέον αποτελεσματική απάντηση στις αρνητικές πτυχές της διαδικασίας παγκοσμιοποίησης. Τρία είναι τα σημεία - κλειδιά της πολιτικής μας:

- **Πρώτο**, μια νέα σχέση ανάπτυξης – κοινωνικής προστασίας.
- **Δεύτερο**, εκσυγχρονισμός στο σύστημα κοινωνικής προστασίας.

- **Τρίτη κατεύθυνση,** ασφάλεια και σιγουριά για το μέλλον του ασφαλιστικού συστήματος.

Γι' αυτό και το κοινωνικό μοντέλο μας μπορεί να αποτελέσει ενθαρρυντικό παράδειγμα και πηγή έμπνευσης για την οργάνωση του παγκοσμιοποιημένου συστήματος ανθρωπίνων αξιών και αρχών. Και χωρίς να θέλουμε να επιβάλλουμε τις απόψεις μας σε κανέναν, θεωρούμε ότι το μοντέλο μας μπορεί να δώσει απαντήσεις στις αναπτυσσόμενες χώρες που μάχονται για μία καλύτερη κοινωνική οργάνωση.

Δημιουργώντας έναν δίκαιο κόσμο

Τέταρτον, είναι καθήκον της Ευρώπης να συνεισφέρει στη δημιουργία ενός δικαιότερου διεθνούς συστήματος, γεφυρώνοντας σταδιακά το χάσμα μεταξύ των «εχόντων» και των «μη εχόντων». Είναι στόχος της Ευρώπης να δημιουργήσει μία παγκοσμιοποιημένη οικονομία που να ικανοποιεί τις ανάγκες όλων. Για να είμαστε ακριβείς, η Ε.Ε. έχει κάνει πολλά για τη διαμόρφωση ενός πιο ισορροπημένου οικονομικού συστήματος. Οι εξωτερικές της πολιτικές, η Διάσκεψη του Lome, το πρόγραμμα ανθρωπιστικής βοήθειας, η πρόσφατη πρωτοβουλία της «Τα πάντα εκτός όπλων», τα οποία ανοίγουν την Ευρωπαϊκή αγορά στις εξαγωγές των λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών, αντιπροσωπεύουν καλά παραδείγματα προς αυτή την κατεύθυνση. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι μέχρι τώρα ο πρώτος παγκόσμιος προμηθευτής αναπτυξιακής βοήθειας. Η Ε.Ε. και τα κράτη μέλη της παρέχουν περίπου το 0,32% του ΑΕΠ τους ετησίως σε αναπτυξιακή βοήθεια, συγκρινόμενο με το μόλις 0,10% των ΗΠΑ και πολύ λιγότερο για άλλες πλούσιες χώρες του κόσμου.

Παρ' όλα αυτά, η Ευρώπη δεν μπορεί να εφησυχάζει και χρειάζεται να δράσει γρήγορα και αποτελεσματικά για να επιληφθεί του αυξανόμενου χάσματος στα αναπτυξιακά πρότυπα και να μετριάσει τη φτώχεια στον κόσμο. Επιτρέψτε μου σύντομα να σας θυμίσω ότι το 10% του παγκόσμιου πληθυσμού εισπράττει το 70% του συνολικού παγκόσμιου εισοδήματος και παράγει το 70% των αγαθών και υπηρεσιών, ότι 1,2 δισεκατομμύρια άνθρωποι επιβιώνουν με λιγότερο από ένα δολάριο την ημέρα και 2,8 δισεκατομμύρια άνθρωποι, σχεδόν ο μισός παγκόσμιος πληθυσμός, ζει με λιγότερο από 2 δολάρια την ημέρα και αυτοί οι ίδιοι άνθρωποι, παράγουν μόνο το 6% της συνολικής παγκόσμιας παραγωγής.. Πρόσφατες μελέτες επιβεβαιώνουν ότι τα επίπεδα διαβίωσης στις αναπτυσσόμενες χώρες δεν μπορούν να φτάσουν αυτά των ανεπτυγμένων χωρών, αντιθέτως το χάσμα διευρύνεται, αν και σε κάποιες μεμονωμένες αναπτυσσόμενες χώρες συγκλίνει.

Ευλόγως, λοιπόν, οι άνθρωποι στον αναπτυσσόμενο κόσμο θίγονται από τον αχαλίνωτο καταναλωτισμό και τον πλούτο του ανεπτυγμένου κόσμου. Με αποτέλεσμα, να αντιδρούν, και περιστασιακά να αντιδρούν βίαια, στις παρατηρούμενες αδικίες των διαδικασιών παγκοσμιοποίησης. **Η Ευρώπη έχει ηθική και πολιτική ευθύνη να επιληφθεί του προβλήματος της επιδεινούμενης φτώχειας, των μεταδοτικών νοσημάτων και του AIDS στις αναπτυσσόμενες χώρες. Έχει ευθύνη να πρωτοστατήσει στην καταπολέμηση της φτώχειας** υιοθετώντας όλα τα απαιτούμενα πολιτικά μέτρα που αφορούν στους τομείς του εμπορίου, της οικονομικής βοήθειας, της μετανάστευσης, της καλής διακυβέρνησης, της κοινωνίας πολιτών.

Πρέπει να προσπαθήσουμε να ισορροπήσουμε την ανάγκη διατήρησης μιας ανοικτής παγκόσμιας οικονομίας και ενός ανοικτού συστήματος εμπορίου, λαμβάνοντας υπόψη τις εύλογες ανησυχίες των πολιτών και των αναπτυσσομένων χωρών για ισότητα, υγεία, κοινωνικές αξίες. Πρέπει να εξασφαλίσουμε ότι η παγκοσμιοποίηση μπορεί να συνυπάρξει με την αειφόρο ανάπτυξη και με τη μείωση του χάσματος μεταξύ πλουσίων και φτωχών.

Φυσικά, θα πρέπει να έχουμε πλήρη επίγνωση του ότι η ενίσχυση της ανάπτυξης είναι μια πολύπλοκη και πολυδιάστατη διαδικασία, αλλά δεν μπορούμε να αποποιηθούμε των ευθυνών μας.

Διασφαλίζοντας τη βιωσιμότητα του πλανήτη

Τελικώς, η Ευρώπη πρέπει να εντείνει τις προσπάθειές της στην αντιμετώπιση των προβλημάτων και να επιληφθεί των κινδύνων που απειλούν τη σταθερότητα και τη βιωσιμότητα του πλανήτη. Η οικολογική υποβάθμιση, το φαινόμενο του θερμοκηπίου, η αποψίλωση των δασών, ο έλεγχος της ρύπανσης γενικότερα, πρέπει να αποτελέσουν κορυφαίες προτεραιότητες στην Ατζέντα μας. Έχουμε ευθύνη απέναντι στις μελλοντικές γενιές να διασφαλίσουμε τη σταθερότητα του πλανήτη. Η Ευρώπη πρέπει να είναι στο μέτωπο της διεθνούς καμπάνιας για την οικολογική και περιβαλλοντική προστασία. Η άνοδος της θερμοκρασίας του πλανήτη και η μείωση του στρώματος του όζοντος είναι κίνδυνοι που απαιτούν στενή διεθνή συνεργασία, ώστε να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά. Η Ευρώπη πρέπει να είναι πρωταγωνιστής αυτής της συνεργασίας. Η Ευρώπη μπορεί να αναπτύξει νομιμοποιημένο, ηθικό, παγκόσμιο ηγετικό ρόλο σε αυτό τον τομέα.

Η Ευρώπη μπορεί να διαδραματίσει ένα ζωτικό ρόλο στο σχηματισμό ενός νέου, ισορροπημένου διεθνούς συστήματος στον 21^ο αιώνα. Η Ε.Ε. έχει άφθονες ικανότητες, πηγές και εμπειρία για να επιληφθεί των νέων θεμάτων και των προκλήσεων που αντιμετωπίζουμε, πολλές από τις οποίες οφείλονται στη σκοτεινή πλευρά της παγκοσμιοποίησης. Εμείς, οι δυνάμεις του Ευρωπαϊκού δημοκρατικού σοσιαλισμού, πρέπει να

αποκτήσουμε νέες φιλοδοξίες. Μπορούμε και πρέπει να παίξουμε ένα κεντρικό ρόλο στη διαδικασία δημιουργίας ενός νέου παγκόσμιου συστήματος στηριζόμενου σε δημοκρατικές αρχές και αξίες. Μπορούμε να δουλέψουμε για να επιτύχουμε μία νέα ισορροπία τόσο ανάμεσα στις ανεπτυγμένες και αναπτυσσόμενες χώρες, όσο και ανάμεσα στην κυβέρνηση, πολιτεία, οικονομία και την κοινωνία των πολιτών, καλλιεργώντας έτσι τη διεθνή δημοκρατία.

Στο παγκοσμιοποιημένο σύστημα, η δημοκρατία δεν μπορεί να περιοριστεί στο επίπεδο του έθνους - κράτους. Όπως έδειξε το πείραμα της Ε.Ε., η κατασκευή υπερεθνικών δημοκρατικών οργανισμών δεν αποτελεί ουτοπικό στόχο. Η Ε.Ε. μπορεί να είναι το προγεφύρωμα για ένα πιο παγκοσμιοποιημένο δημοκρατικό σύστημα. Πρέπει επομένως να εντείνουμε τις προσπάθειές μας για να δημιουργήσουμε αποτελεσματικότερους, δημοκρατικότερους παγκόσμιους θεσμούς. Επειδή, όπως ο Antony Giddens επισήμανε, «χωρίς αυτούς, ο αιώνας που έρχεται μπορεί να αποδειχθεί περισσότερο βάνουσος – σκληρός από αυτόν που μόλις έκλεισε».

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ: Το μέλλον του ευρωπαϊκού δημοκρατικού σοσιαλισμού καθώς και το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνδέονται άρρηκτα. Το μέλλον όμως και των δύο συνδέεται με τη δυναμική του ευρύτερου διεθνούς συστήματος. Η Ευρώπη, η γενέτειρα των σοσιαλιστικών και προοδευτικών ιδεών δεν μπορεί να αποξενωθεί από το ευρύτερο διεθνές περιβάλλον. Υπάρχει μια διαλεκτική σχέση ανάμεσα στις εσωτερικές πολιτικές εξελίξεις, στην ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο παγκοσμιοποιημένο διεθνές σύστημα. Η αλληλεξάρτηση συνιστά τον κεντρικό χαρακτηριστικό του κόσμου που ζούμε. Εναπόκειται στην ικανότητα των προοδευτικών και σοσιαλιστικών δυνάμεων της Ενωμένης Ευρώπης να πορευθούν μαζί με τις ιστορικές εξελίξεις που αλλάζουν τον κόσμο μας και όχι εναντίον τους. Και εξαρτάται ασφαλώς από τη δική μας ικανότητα να μετατρέψουμε αυτές τις διαδικασίες σε εργαλεία προώθησης των αξιών και των στόχων μας.

**HELLENIC REPUBLIC
THE PRIME MINISTER**

Global Responsibilities of Europe

Address by Prime Minister Mr. Costas Simitis

5th PES CONGRESS

Berlin 7-8 May 2001

Europe has made remarkable progress over the past few years in advancing a set of fundamental objectives. It has succeeded in promoting the process of enlargement with the countries of Eastern Europe and the Mediterranean, a process indispensable for the real unification of the continent and the strengthening of stability, democracy and prosperity across Europe. It has launched successfully the single currency, Euro, and is only a few months away from its circulation as a real, tangible currency, something that will symbolize, in a very concrete manner, the unity of the continent. It has progressed along the path of reforming its economy, modernizing its social model, promoting cohesion and combating unemployment. And, more recently, it has made important steps in fashioning its security and defence identity and fostering its democratic character by adopting the Charter for Fundamental Rights.

All these testify to the remarkable success of the integration process, notwithstanding the multiplicity of problems we face in various fields. Europe is on the whole in a very robust state of affairs. It is a force to be reckoned with in terms of trade, economy, diplomacy, culture. But it must be a force not only for the advancement of Europe's interests and values. Europe should act as global player. It must be visible on the world stage. Europe has international responsibilities to discharge. Europe cannot be an impregnable fortress. It must be an active power in the international system. It must pull its weight in the international system and face up its responsibilities. This is important if Europe wants to be part of the solution of the global problems, if it wants to ensure that the interests of its citizens are safeguarded in a world that is being transformed by globalization, demographic pressures and, more importantly, if it wants to spread the values of democracy, social justice, solidarity, tolerance, respect of human rights, cooperation.

I see at least **five** areas in which the European Union, living up to its international responsibilities, must take the lead in the effort for shaping a new, more balanced and just global system :

Creating a multi-polar world...

Firstly, the European Union must contribute to shaping a multi-polar world. Multipolarity is an essential precondition for a stable, peaceful, cooperative and self-restrained world order. A one-polar world is a dangerous world as history has, time and again, taught us. A multi-polar world is also a precondition for a more democratic, multilateral system that respects international law, international treaties as well as fundamental human rights and norms of behaviour.

To contribute to shaping such a world the European Union must match its economic and trade weight, derived from the single market and the single currency, with a higher political profile and role. That's why it is so important for the European Union to evolve eventually into a Political Union underpinned by a strong common foreign policy, security and common defence so that to widen the range of options when dealing with situations of crisis and instability, most notably in its periphery. The surest way to be taken seriously as an equal partner is to develop our political identity and means. As I said, we have made good progress on that, but we need to do a lot more in developing Europe's capacity as credible partner. Developing our political identity and military instruments cannot and does not mean that we are questioning vital links like that of the Atlantic Alliance. Quite the reverse, a properly structured European defence identity must and will strengthen NATO and lead to a more balanced transatlantic relationship. Our aim must be to reinforce the structures that have contributed to peace and stability over the past years. Our aim is not to rival the USA, but to project stability.

Ensuring regional stability...

Secondly, Europe has a responsibility to ensure regional stability. The bloodshed in the Balkans has made it bitterly clear to us that even Europe is not immune of instability, that it has to tackle instability on its own borders. And moreover it has to make its contribution to resolving conflicts even as far afield as in Africa, East Timor or in the Middle East. "Conflict prevention" is a top item on the international agenda that demands an active role on the part of the European Union and international cooperation on an unprecedented scale.

Europe can make its contribution to regional and international stability in various ways. First and foremost, by accomplishing in time the goal of enlargement. Bringing into the structures of the Union the countries of Eastern Europe and the Mediterranean, and eventually the countries of the Balkan region, constitutes the single most important factor for cementing regional stability, democracy and prosperity. Deepening our relations with Russia and other countries or groups of countries can also be a powerful factor for stability.

Furthermore sharing our experience of regional integration amongst sovereign nation-states is one of the most valuable international contributions the European Union can make. Our experience offers a valid and credible model for other parts of the world in their efforts at promoting development and social welfare, in fighting poverty and inequality.

Advancing democratic global governance...

Thirdly, one of the most pressing challenges facing us is the democratic and effective governance of the globalized economy. The multilateral institutions that we have built in the post-war era need to be adapted to the new realities and conditions created by the spread, globalization, the knowledge-based economy, information, mass communication and deepening interdependence. Europe must work to make these institutions more **representative** of the global community and more **responsive** to the needs of mankind. Better international economic rules governing trade and foreign investment are needed to ensure sustainable economic growth in developed and developing countries. Better governance is the precondition for the type of globalization which will benefit all in a sustainable manner. The current economic architecture is unbalanced. We need to find the right balance between the governments, market, civil society with stable rules that will take into account of the interests of all players.

There is clearly a "democratic deficit", an "accountability deficit" in the global economic and political system. Accordingly, there is a pressing need for global democratic governance and a need for democratically regulating the global economy otherwise the recent failures we have experienced in connection with the trade round will multiply.

One of the greatest advantages of Europe as a global player lies in its **social model**. It is a model that we, social-democrats have built over the years on the values of democracy, social justice, compassion and solidarity. The model combines liberty with equality, social cohesion with economic competition. While it embraces the logic of "market economy", it categorically rejects the notion of a "market society". It is a model that is designed to ensure social justice and give real meaning to the concept of social democracy by eradicating such social scourges as poverty, unemployment, marginalization and providing the opportunity to all to climb the social ladder.

Properly adjusted to the present social conditions, our social model stands as the most effective answer to the negative aspects of the globalization process. It can serve as an example and a source of inspiration for the organization of the globalized system on human values and principles. And without wanting to impose our views on anyone, we feel that our model can provide answers to the developing countries striving for better social organization.

Shaping a just world...

Fourthly, it is the duty of Europe to contribute to shaping a more just and equitable international system by progressively bridging the gap between the "haves" and the "havenots". It is the task of Europe to work towards creating a globalized economy that caters for the needs of all. To be true, the European Union has made a great deal in moulding a more balanced economic system. Its external policies, the Lome convention, its humanitarian assistance programme, its recent initiative "Everything but Arms", which opens the European market to exports of the least developed countries, represent good examples in this respect. The European Union is by now the world's leading provider of development assistance. The EU and its member states provide around 0,32% of their GNP annually in development assistance as compared with only 0,10% for the United States (USA) and much less for other rich countries of the world.

In spite of all that, Europe cannot be complacent and needs to act quickly and effectively to address the growing gap in developmental standards and alleviate poverty in the world. Let me briefly remind you that 10 per cent of the world's population receives 70 per cent of its total income and produces 70 per cent of its goods and services, that 1,2 billion people survive on less than a dollar a day and 2,8 billion people, almost half of the world's population, live on less than 2 dollars a day and these same people, produce only 6 per cent of the world's total output. Recent studies have confirmed that living standards in the developing countries are not catching up with those in developed countries; on the contrary, they are widening, although some individual developing countries are converging.

Understandably enough, people in the developing world are outraged by the unbridled consumerism and the opulence of the developed world. As a result, they react, and occasionally they react violently, to the perceived injustices of the globalization process. Europe has a moral and political responsibility to address the problem of worsening poverty, infectious diseases and AIDS in the developing countries. It has a responsibility to take the lead in fighting poverty by adopting all the required policy measures, be they in the areas of trade, economic assistance, migration, good governance, civil society.

Of course, we must be fully aware that fostering development is a complex and multi-faceted process, but we cannot abandon our responsibilities.

Ensuring sustainability....

Finally, Europe must intensify its efforts for tackling problems and addressing risks that threaten the sustainability, indeed the very

survivability of the planet. Ecological degradation, greenhouse emissions, deforestation, pollution control in general, must be top priorities on our agenda. We have a responsibility to future generations to ensure the sustainability of the planet. Europe must be in the forefront of the international campaign for ecological and environmental protection. Global warming and the depletion of the ozone layer are risks that demand intense international collaboration in order to be addressed effectively and Europe must be the protagonist of such a collaboration. Europe can provide legitimate, moral global leadership in this area.

In short, Europe can play a pivotal role in shaping a new, balanced international system in the twenty-first century. The European Union has abundant skills, resources and experience to address the new issues and challenges which confront us, many of which arise out of the dark side of globalization. We, the forces of European democratic socialism, must have a new level of ambition. We can and must play a central role in the process of building a new global system based on democratic principles and values. We can work to achieve a new balance both between the developed and developing countries as well as between government, state, economy and civil society, thus fostering transnational democracy.

In the globalized system, democracy cannot be confined to the level of the nation state. As the EU experiment shows, the construction of supranational democratic institutions is not a utopian objective. The EU can be a bridgehead to a more globalized democratic system. We need therefore to redouble our efforts to construct more effective, more democratic global institutions. Because, as Antony Giddens points out, "without them the coming century could prove even more brutal and devastating than that which has just closed".